

Město Ralsko

Program prevence kriminality města Ralsko na období 2018 - 2022

prosinec 2017

VYPRACOVAL: René Nesvadba, velitel Městské policie Ralsko

Obsah:

1. Úvod	3
2. Pojem prevence kriminality a její členění	3
3. Východiska	5
4. Bezpečnostní analýza	7
5. Sociálně-demografická analýza	10
6. Institucionální analýza	11
7. Cíl 1 – Primární prevence	13
8. Cíl 2 – Sekundární prevence	16
9. Cíl 3 – Terciální prevence	18
10. Cíl 4 – Sociální prevence	20
11. Cíl 5 – Situační prevence	22
12. Závěr	24

1. Úvod

Město Ralsko zpracovalo v souladu s vládou schválenou Strategii prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020, tedy systémem prevence kriminality založeném na třech úrovních (republikové, krajské, lokální), vlastní plán prevence kriminality pro území města na období let 2018 – 2022. Plán prevence kriminality je jedním z prvků, který slouží k vytvoření komplexního přístupu k prevenci kriminality, s cílem ochránit lokální komunity před kriminalitou, posílit pocit bezpečí občanů, snížit majetkovou a násilnou kriminalitu, eliminovat kriminálně rizikové sociálně patologické jevy na základě kooperace všech institucí, která na místní úrovni působí a integraci PČR do preventivních aktivit města. Plán je „živým“ materiálem, který bude každoročně na základě aktuální situace v oblasti prevence kriminality a výsledku preventivních aktivit vyhodnocován a případně novelizován.

Prevenci kriminality můžeme chápat jako komplex opatření sociální prevence a situační prevence včetně informací směrem k veřejnosti o možnostech ochrany před trestnou činností a pomoci obětem trestných činů. Cílem této prevence je omezení samotné kriminality a jejích následků, aktivizace činností směřujících k minimalizaci přestupků a závadového chování jedinců i skupin, které trestné činnosti předcházejí. Prevence kriminality úzce souvisí s prevencí sociálně patologických jevů, k nimž patří např. nejrůznější formy závislosti.

Vytvoření plánu prevence kriminality města je jednou z podmínek, kterou je nezbytné splnit, aby mohlo město Ralsko následně v období let 2018 až 2022 předkládat prostřednictvím Krajského úřadu Libereckého kraje žádosti o státní dotace v oblasti prevence kriminality na realizaci Programu prevence kriminality obce. Město Ralsko tak získá možnost po dobu trvání Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020 průběžně realizovat preventivní projekty investičního i neinvestičního charakteru, směřující k řešení a odstranění identifikovaných problémů a rizik.

2. Pojem prevence kriminality a její členění

Kromě pojmu prevence je v literatuře používán také pojem profylaxe. Ačkoliv existují snahy obsahově odlišit profylaxi od prevence, je vhodnější považovat tyto pojmy za synonymní. Oba lze významově charakterizovat jako **předcházení, ochranu**.

Pojem prevence kriminality je v odborné literatuře často chápán velmi různě. Prevence kriminality je speciální oblastí uskutečňování prevence v obecném smyslu slova. Jejím předmětem je **předcházení kriminalitě**.

Za jednu z nejkompaktnějších definic prevence lze považovat vymezení autorů Vlčka a Zapletala, podle níž do prevence kriminality „náleží veškeré aktivity směřující k předcházení páchaní trestných činů, ke snižování jejich výskytu cestou zamezení páchaní nebo neutralizací příčin a podmínek vzniku trestných činů. Patří sem opatření, jejichž cílem či důsledkem je zmenšování rozsahu a závažnosti kriminality, ať již prostřednictvím omezení kriminogenních příležitostí, nebo působením na potenciální pachatele a oběti trestných činů. Prevence tedy představuje pokus eliminovat trestnou činnost ještě před jejím započítáním nebo před jejím pokračováním.“ Jako u jediné z uvedených definic se zde setkáváme také s pojmem „oběť trestného činu“, kterou nelze v případě charakteristiky pojmu prevence kriminality v žádném případě opomíjet.

Související pojmy a jejich specifikace

V souvislosti s prevencí kriminality je třeba mít na zřeteli, že kriminalita je jen jedním (ačkoliv se všeobecně uznává, že nejpodstatnějším nebo nejextrémnějším) projevem, respektive druhem sociální patologie. K dalším sociálně-patologickým jevům patří například drogová závislost a alkoholismus, prostituce, dopravní nehodovost, sebevražednost nebo další sociální jevy, které se odchýlí od normálu do té míry, že překračují rámec jejich běžné variability. Je zcela nepochybné, že všechny sociálně-patologické jevy jsou vzájemně propojené, neexistují

izolovaně a nelze je tak ani řešit či posuzovat. Majetková kriminalita má často přímou souvislost např. s drogovou závislostí, stejně jako prostituce a podobně.

Pojmem, který bezprostředně souvisí s pojmem prevence, je represe, jež znamená potlačení kriminality za použití násilných, zákonných prostředků. Účinná prevence snižuje potřeby represe, represe zpětně pozitivně posiluje prevenci. Tato teze však v žádném případě není v praxi samozřejmá a řada navrhovatelů preventivních programů se uměle snaží tyto dvě složky od sebe oddělit mnohdy způsobem velmi křečovitým.

Vzájemná propojenost prevence a represe vede k hledání nadřazeného pojmu. V tomto smyslu se setkáváme například s pojmem boj s kriminalitou. Tento poněkud militantní pojem často tak vyhovující některým televizním komentátorům a bohužel i některým politikům kriminologové nahrazují pojmem kontrola kriminality.

Členění (klasifikace) prevence kriminality

Rozlišujeme tři druhy prevence. Jedná se o prevenci zákonnou, vycházející z trestního práva, prevenci sociální a prevenci situační. V české odborné literatuře (např. autoři Osmančík, Vlček – Zapletal) se převážně prosadilo členění prevence na **sociální, situační a viktimní**. Kombinováno je s členěním na prevenci **primární, sekundární a terciální**. O prevenci realizované prostřednictvím osobitých preventivních činností v tomto smyslu hovoříme jako o **specifické prevenci kriminality**. Naopak za **nespecifickou prevenci kriminality** považujeme sociální prevenci v její primární podobě, zatímco sekundární a terciální sociální prevence bývá také součástí specifické prevence kriminality.

Komplexní prevence kriminality, uskutečňovaná mimo trestní právo, má tři základní cílové objekty, kterými jsou pachatelé trestných činů, podmínky pro trestnou činnost a oběti trestných činů. Uvedené rozdělení tvoří základní členění prevence, které rozlišuje **sociální prevenci, situační prevenci a viktimní prevenci**.

Sociální prevence je všeobecnou prevencí všech sociálně-patologických jevů. Její podstatou je vytváření příznivých společenských podmínek v ekonomické, sociální, kulturní, výchovně vzdělávací a v oblasti zaměstnanosti, podmínek pro využití volného času, růst životní úrovně, duchovní rozvoj, humanizaci a zkvalitňování způsobu života společnosti jako celku, sociálních skupin, jakož i pro socializaci a sociální integraci každého jednotlivce“. Znamená změnu nepříznivých společenských, ekonomických, kulturních a dalších podmínek prostředí, které se stávají kriminogenními faktory. V souvislosti se sociální prevencí jde tedy o to, aby se člověk nestal pachatelem trestného činu, anebo aby v páchání trestné činnosti nepokračoval. Účinná sociální prevence se musí realizovat na základě velmi kvalitní komplexní analýzy sociální situace a musí být spojena s různými druhy specificky orientované prevence“.

Situační prevence vychází ze skutečnosti, že určité druhy kriminality se objevují v určitém čase, na určitých místech, za určitých okolností. Dopouštějí se jí určité druhy pachatelů. Situační prevence je orientovaná na ochranu veřejného pořádku, bezpečnosti, zdraví, života a majetku občanů. Situační prevence využívá následující formy ochrany. Zejména se jedná o **klasickou ochranu**, ke které patří mechanické zábranné prostředky, bezpečnostní uzamykatelné systémy, bezpečnostní systémy dveří, mříže, bezpečnostní fólie, trezory, bezpečnostní schránky apod. **Technickou ochranu** představují zejména elektrická zabezpečovací signalizace (EZS), elektrická požární signalizace (EPS), kamerové monitorovací systémy a uzavřené televizní okruhy (MKDS, CCTV), systémy detekce vstupu a přístupové systémy, ochrana dat, prostředky osobní ochrany a pulty centralizované ochrany (PCO). Do oblasti situační prevence patří také **fyzická ochrana**, kterou zajišťuje policie, armáda nebo zaměstnanci soukromých bezpečnostních služeb, a také tzv. **režimová ochrana**, kterou tvoří například přístupy nebo vjezdy do jednotlivých objektů nebo systémy tzv. generálních klíčů apod. Situační prevence je velmi efektivní zejména v oblasti majetkové trestné činnosti, ale také v oblasti ochrany života a zdraví osob.

Viktimní prevence (pochází z latinského slova *victima* – oběť) sleduje cíl, jak se nestát obětí trestného činu. Měla by zahrnovat přípravu lidí na osvojení si takových opatření, které mohou snižovat riziko ohrožení kriminalitou. Jde nejen o opatření, které patří například do situační prevence, ale o vlastní, „bezpečnostní chování“ včetně „přiměřeného reagování v situaci ohrožení kriminalitou, která se může týkat i jiných osob“). Viktimogenním faktorem se může stát také některá sociální

charakteristika člověka. Jako příklady uvádí určité funkce ve veřejném životě, příslušnost k určité sociální skupině (národu, rase), věkové skupině (děti, mládež, senioři) nebo při výkonu rizikových povolání (pokladník, poštovní doručovatel, policista apod.).

Dalším členěním z hlediska stádií vývoje kriminálního problému prevenci kriminality dělíme na prevenci **primární, sekundární a terciární**.

Primární prevence se u nás pojímá jako strategie nepřímá, která je necíleně orientována na celou společnost, její instituce a občany. Spočívá převážně v optimalizaci životních podmínek, zvláště sociálních, ale i materiálních, v péči o náležitě fungování všech prosociálních aktivit, které vedou k vhodné socializaci jedinců a pozitivnímu rozvoji společnosti jako mnohvrstevnatého celku.

Sekundární prevence je chápána jako přímá strategie orientovaná na jedince a skupiny kriminálně rizikové, ať již jako potencionální pachatele, či oběti. Zaměřuje se též na ochranu materiálních hodnot, které jsou častěji objektem zájmu delikventů.

Terciální prevence je koncipována jako přímá preventivní strategie zacílená na předcházení kriminální recidivě. Zde se jedná o ty segmenty společnosti, které kriminalitou tak či onak již zasaženy byly.

3. Východiska

Plán prevence kriminality Města Ralsko na léta 2018 – 2022 je navržen na základě syntézy různých analytických studií, doporučení expertů a zkušeností s realizací preventivních aktivit. Jejím záměrem je vytvořit bezpečné město, která bude svým občanům poskytovat ochranu a pocit bezpečí, a tím posilovat jejich důvěru ve veřejnou správu.

Pro jeho zpracování bylo vycházeno:

A. Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020

Prevence kriminality zahrnuje veškerá opatření ke snižování rizika výskytu trestných činů, jakož i jejich škodlivých důsledků pro jednotlivce a společnost, včetně strachu z kriminality. Prevence kriminality se snaží působit na různorodé příčiny kriminality. Prosazování práva a trestní sankce jsou v této souvislosti ponechávány stranou, navzdory jejich potenciálně preventivním

¹
účinkům .

Je prokázáno, že dobře naplánované strategie prevence kriminality nejenže předcházejí trestné činnosti a viktimizaci, ale podporují bezpečnost společnosti a přispívají k udržitelnému rozvoji států. Zlepšují kvalitu života a přinášejí dlouhodobé výhody ve smyslu snižování nákladů spojených se systémem trestní justice i dalších společenských nákladů vyplývajících z trestné

²
činnosti .

Česká republika má již v současné době stabilní rozvinutý systém prevence kriminality ³, který plně

⁴
odpovídá doporučením mezinárodních orgánů zabývajících se prevencí kriminality . Na systému se podílí řada partnerů ze státní správy, krajské i obecní samosprávy, neziskových organizací ad. Prevence kriminality je plánována ve zpravidla 4–5 ti-letých cyklech prostřednictvím vládou schvalované Strategie prevence kriminality. Globální cíl pak v tomto ohledu deklaruje závazek, že Česká republika bude i v následujícím období tento systém udržovat a posilovat, k zajišťování bezpečnosti a veřejného pořádku bude podporovat preventivní přístupy, a to vše v souladu s principy moderního demokratického státu.

Strategie vychází z priorit daných Programovým prohlášením vlády ČR, mezi které patří mj. „klást důraz na preventivní programy, úzkou komunikaci s místními samosprávami a na vybalancování prvků prevence a represe tak, aby se efektivně eliminovaly příčiny vzniku sociálních střetů“, „komplexně řešit napětí v sociálně citlivých lokalitách“, „usilovat o vysoký standard ochrany

lidských práv“, „minimalizovat rizika recidivy po propuštění“, „posílit ochranu obětí trestné činnosti“, „podporovat zvýšení finanční gramotnosti“, „nesmlouvavý boj proti lichvě“, „rozvoj občanské společnosti a podpora nestátních neziskových organizací“. V oblasti kriminality vláda deklarovala, že považuje za „výhodnější zaměření na prevenci, zejména v oblasti kriminality mladistvých. Při celkovém trendu poklesu kriminality, avšak v podmínkách nerovnoměrné úrovně bezpečnosti v různých regionech ČR, považuje vláda za významné koncentrovat preventivní aktivity v komplexních programech zejména do těchto regionů“. Mezi cíle vlády patří také „zapojování dobrovolníků do širšího spektra aktivit v bezpečnostní oblasti“. Strategie navazuje na strategické dokumenty vlády ČR obecnější povahy, které se týkají jak vládní politiky obecně, tak problematiky bezpečnosti. Jsou to mj. Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR, Bezpečnostní strategie ČR, Strategie vnitřní bezpečnosti a ochrany obyvatelstva ČR ad. Strategie rovněž zapadá do širšího komplexu trestní a sociální politiky státu. Cíle a úkoly formulované touto Strategií dále vycházejí ze znalostí a zkušeností získaných každoročním vyhodnocováním realizovaných preventivních aktivit a úkolů, vycházejících zejména ze Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012 až 2015. Inspiruje se rovněž poznatky všech členů Republikového výboru pro prevenci kriminality a dalších partnerů, zejména krajských a obecních samospráv a nestátních neziskových organizací. V neposlední řadě jsou do Strategie promítnuty i četné zkušenosti získané formou mezinárodní spolupráce, ať již účastí na mezinárodních fórech věnujících se prevenci kriminality, tak bilaterálními styky. Zapomenout nelze ani na čerpání z výsledků výzkumných aktivit zaměřených na oblast prevence kriminality a trestní politiky. Strategie se nevěnuje oblastem, které sice s prevencí kriminality úzce souvisejí, ale jsou upraveny samostatnými vládními strategiemi a koncepcemi, případně se jimi tato Strategie zabývá pouze ze svého užšího pohledu. Mezi takové patří např. Koncepce boje proti extremismu (na jednotlivá léta), Strategie České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013, Koncepce boje proti organizovanému zločinu na období let 2015–2017, Vládní koncepce boje s korupcí na léta 2015 až 2017, Koncepce rozvoje českého vězeňství do roku 2015, Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018, Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí, Národní akční plán prevence dětských úrazů, Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2015 – 2018 (navazující na Národní akční plán prevence domácího násilí na léta 2011 – 2014, Národní strategie boje proti obchodování s lidmi (pro období 2012 až 2015), Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020, Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2011 – 2015, Strategie romské integrace do roku 2020, Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám, Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v ČR do roku 2020, Národní strategie ochrany práv dětí, Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018, Národní strategie bezpečnosti silničního provozu do roku 2020, Národní strategie kybernetické bezpečnosti České republiky na období let 2015 až 2020 a další. Koordinace většiny z těchto problematik s problematikou prevence kriminality probíhá zejména prostřednictvím Republikového výboru pro prevenci kriminality. Z pohledu jednotlivých druhů kriminality se pak Strategie zaměřuje zejména na kriminalitu obecnou, tj. kriminalitu, která lidi ohrožuje a obtěžuje nejvíce a často utváří jejich pocit vnímání bezpečnosti ve svém okolí a názor na kriminalitu jako celek a na práci jednotlivých subjektů, které v této oblasti působí (zejména na práci Policie ČR, obecních policií, které jsou nejvíce vidět), byť v rámci ní nejsou páčány nutně ty nejvyšší škody. Strategie se tak nezaměřuje na specifické formy zejména nejzávažnější trestné činnosti, jako je terorismus, organizovaný zločin, hospodářská kriminalita, drogová kriminalita ad., které vyžadují specifické přístupy a velmi často jsou upraveny samostatnými dokumenty (viz výše).

1. 12. Kongres OSN o prevenci kriminality a trestní justici, Salvador, Brazílie, 12. – 19. dubna 2010.
2. Směrnice pro prevenci kriminality, rezoluce Hospodářské a sociální rady OSN, č. 2002/13.
3. Jeho bližší popis viz dále v samostatné pasáži věnované systému prevence kriminality v ČR.
4. Komise OSN pro prevenci kriminality a trestní justici, Evropská síť prevence kriminality (EUCPN).

A. Z dostupných koncepčních a přehledových materiálů, jimiž jsou zejména koncepční materiály města Ralsko, materiály Libereckého kraje a dokumenty národního charakteru:

- Komunitní plán města Ralsko na období 2016 - 2020.

- Koncepce prevence kriminality Libereckého kraje na období 2017 – 2021.
- Národní strategie protidrogové politiky.
- Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016-2020.

B. Z vlastních zpracovaných analytických studií, z doporučení komise prevence kriminality, z dlouholetých zkušeností města s realizací prevenčních aktivit i ze zahraničních zkušeností.

4.

Bezpečnostní analýza

Statistické údaje o kriminalitě jsou uváděny za celý služební obvod OO PČR Mimoň, neboť z dostupných statistik nejde vytvořit podrobnější členění na jednotlivé obce.

Služební obvod OO PČR Mimoň je rozdílný od obvodu města Ralsko. Služební obvod OO PČR Mimoň je tvořen katastry měst Ralsko, Mimoň a Zákupy a obcí Bohatice, Pertoltice pod Ralskem, Noviny pod Ralskem.

Služební obvod OOP ČR Mimoň není specifický nějakou konkrétní formou trestné činnosti. Obecně lze říci, že kriminalita ve sl. obvodě OO PČR Mimoň kopíruje trendy v celorepublikové úrovni. Významněji se zvyšuje drogová kriminalita a násilná trestná činnost páchaná dětmi a mladistvými.

Statistické údaje o kriminalitě jsou uváděny za celý služební obvod OO PČR Mimoň, neboť z dostupných statistik nejde vytvořit podrobnější členění na jednotlivé obce.

Tabulka počtu obyvatel ve sl. obvodě OO PČR Mimoň

Obec	2015	2016	2017
Bohatice	219	212	218
Mimoň	6511	6501	6470
Ralsko	2103	2019	2131
Pertoltice pod Ralskem	376	391	395
Zákupy	2715	2813	2817
Noviny pod Ralskem	294	292	296
Celkem obyvatel	12218	12228	12327

Pachatelé

Rok	Věk 0-14 let	15 -17 let	18 a více let	Recidivisté
2013	3	7	183	107
2014	1	4	160	85
2015	5	4	189	102
2016	5	5	179	106
2017	7	7	104	46

Oběti

Rok	Děti (0-18 let)	Ženy	Osoby starší 65ti let
2013	10	25	6
2014	13	29	2
2015	8	30	7
2016	10	28	5
2017	11	30	6

Kriminalita (přečiny i zločiny) ve sl. obvodě OO PČR Mimoň

Rok	Celkem	Násilná	Mravnostní	Majetková	Ostatní
2016	303	25	6	216	56
Index na 10 tisíc obyvatel v roce 2016	247,8	20,4	4,9	176,6	45,8
2017	193	16	6	88	21
Index na 10 tisíc obyvatel v roce 2017	156,6	13	4,9	71,4	17
Meziroční srovnání 2016 - 2017	-110	-9	0	-128	35
Meziroční srovnání indexu 2016 - 2017	-91,2	-7,4	0	-105,2	-28,76

*index se spočítá: (počet trestných činů / počet obyvatel obce nebo správního obvodu ORP) x 10 000

Vývoj kriminality ve služebním obvodě OO PČR Mimoň a postavení v rámci celé republiky

	Ralsko 2131 obyvatel Sl. obvod OOP ČR 12327 obyvatel Počet policistů k výkonu služby 9 Průměrné pořadí v nápadu tr. č. cca 199 z 522 OOP ČR v roce 2017	
	Počet tr. činů	Index
Celkem 2017	193	156,6
Celkem 2016	303	247,8
Celkem 2015	308	252,1
Celkem 2014	282	225,6
Celkem 2013	386	308,8

V roce 2017 bylo v katastru města Ralsko spácháno 50 trestných činů. Vzhledem k počtu obyvatel města 2131, je index počtu trestných činů na 10 tisíc obyvatel 234,6. To současně znamená, že 22 % z celkového počtu trestných činů ve sl. obvodě OO PČR Mimoň je spácháno v katastru města Ralsko.

Data o vybraných druzích přestupků - spáchaných ve městě Ralsko

druh	počet obyvatel		přestupky – abs. počet			Index na 10 tis. obyv.			
	k 1.1. 2017	změna proti roku 2016	rok 2016	k 31.12. 2017	změna 2016 - 2017	rok 2016	rok 2017	změna 2016 - 2017 (index)	změna 2016 - 2017 (%)
Proti veřejnému pořádku	2131	+22	84	94	+10	398,3	441,1	+42,8	+11,9
Proti občanskému soužití			38	45	+7	180,2	211,2	+31	+18,4
Proti majetku			81	87	+6	384,1	408,2	+24,1	+7,4
Na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi			9	11	+2	42,7	51,6	+8,9	+22,2

V současné době je zjišťován významný nárůst počtu oznámených výtržností páchaných na veřejných prostranstvích, spadajících přestupků proti občanskému soužití. Ralsko, část Ploužnice je, co se týká trávení volného času, oblastí, kde se mládež schází. Zde pak dochází ke konfliktům a vzájemnému napadání. Dále pak osoby pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek poškozují veřejný i soukromý majetek včetně motorových vozidel. Proto se jako efektivní jeví rozšiřování MKDS a prioritní pokrytí těchto lokalit.

Výrazný nárůst byl v roce 2017 zaznamenán u přestupků proti veřejnému pořádku a proti občanskému soužití. U těchto přestupků je nárůst počtu zjištěných přestupků o více než 60 % oproti předchozím rokům. V roce 2017 došlo k mírnému poklesu u přestupků proti majetku.

5. Sociálně-demografická analýza obce

Město Ralsko je správním obvodem obce s rozšířenou působností Česká Lípa a správním obvodem obce s pověřeným úřadem Mimoň. Oblast města Ralsko je tvořena sedmi obecními částmi Kuřívody, Dolní Krupá, Náhlov, Ploužnice, Hvězdov, Boreček, Hradčany. Spádové území města Ralsko má celkovou rozlohu 17 023 ha, což představuje 5 % z rozlohy celého Libereckého kraje. Velkou část rozlohy tvoří bývalý vojenský prostor, jeho využití je velice problematické. Počet obyvatel Ralska za posledních 15 let vzrostl z původních 1.153 na 2.131.

Tab. Vývoj počtu obyvatel města Ralsko v letech 2010 -2017

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Celkový Přírůstek obyvatel	+52	-121	+6	+12	+18	+1	+36	+22
Počet obyvatel k 1. 1.	2157	2036	2042	2054	2072	2073	2109	2131

Zdroj: ČSÚ

Tab. Věková struktura obyvatelstva města Ralsko v roce 2016

	celkem	Z toho ve věku				
		0–14	15–19	20–29	30–64	65 a více
obyvatel	2131	408	383	412	590	338

Zdroj : ČSÚ

Tab. Struktura obyvatel Ralska dle pohlaví a prům. věk obyvatel v roce 2016

	celkem	Muži	Ženy	Průměrný věk
obyvatel	2131	1090	1019	37,8

Zdroj: ČSÚ

Statisticky relevantním údajem ve vztahu k nápadu kriminality a přestupků je celková nezaměstnanost a počet obyvatel ve služebním obvodě OO PČR Mimoň. Ten je tvořen městy Mimoň, Ralsko a Zákupy a obcemi Bohatice, Pertoltice pod Ralskem, Noviny pod Ralskem.

Více než 75% obyvatelstva je koncentrováno ve dvou největších sídlech (Kuřívody, Ploužnice), kde jsou soustředěny také některé služby. Vybavenost města službami je však velmi nízká, ať už jde o obchodní síť nebo další služby. Za nimi musí obyvatelé Ralska dojíždět do Mimoň, případně dál do České Lípy, Mnichova Hradiště, Mladé Boleslavi nebo Liberce.

Zásadním socioekonomickým problémem jsou důsledky historického vývoje – využívání území pro vojenské účely, zánik nebo obnovování některých téměř zaniklých sídel, nesourodé a

nepůvodní obyvatelstvo atd. S tím souvisí poměrně vysoká míra sociálního vyloučení obyvatelstva v Ralsku. Ve městě se nadále nacházejí lokality s vysokou koncentrací sociálně znevýhodněných a vyloučených osob a celých rodin (podle aktuální Analýzy sociálně vyloučených lokalit v ČR od GAC spol. s r.o. jde o 900 až 1300 osob k 31. 12. 2014). Především se jedná o části Náhlov a Ploužnice. Příčinou je především izolace či odloučenost jednotlivých lokalit, výrazná stopa v charakteru zástavby a infrastruktury, která po několik desetiletí (od konce 2. světové války do začátku 90. let 20. století) sloužila jako součást vojenského prostoru, nízká občanská vybavenost a poměrně komplikovaná dostupnost pracovních příležitostí, sociálního a dalšího vyžití a především prostorová segregace sociálně slabých osob a rodin v těchto lokalitách.

Tabulka – Statistika nezaměstnanosti ve sl. obvodě OO PČR Mimoň

Obec	2016		
	Celkem obyv. (EAC01)	Počet nezam.	podíl nezam. %
Bohatice	212 (146)	2	1,4 %
Mimoň	6501 (3657)	117	2,7 %
Ralsko	2109 (1453)	69	4,7 %
Pertoltice pod Ralskem	391 (266)	7	2,6 %
Zákupy	2813 (1855)	71	3,8 %
Noviny pod Ralskem	292 (192)	5	2,6 %
Celkem	12318 (7569)	271	3,6 %

Zdroj: ČSÚ a ÚP (počet ekonomicky aktivních obyvatel)

6.

Institucionální analýza

Město s podporou finančních prostředků z Rady vlády zřizuje dvě pracovní místa - terénní sociální pracovnice, které působí ve všech částech města a jejich náplní je kromě mapování sociální situace v komunitě také poradenství pro klienty při vyřizování úředních záležitostí a při jednání s institucemi. Spolupracují se školami, Místním centrem pro setkávání a nízkoprahovými zařízeními a sledují volnočasové aktivity. Jejich působení je pro občany Ralska velmi důležité a bylo by dobré zachovat jejich fungování i v budoucnu. Služby sociálního poradenství (odborné sociální poradenství podle §37) – chybí jejich poskytování přímo v Ralsku, občané za nimi musí dojíždět, což je důvodem jejich malého využívání. Částečně může jejich úlohu nahradit působení sociálních

pracovníků nebo základní poradenství zajišťované jinými poskytovateli sociálních služeb, nemůže ale nahradit speciální poradenství (ať už jde o rodinu, děti a mládež, závislosti, duševní zdraví atd.). Další druhy sociálních služeb pro tuto cílovou skupinu buď úplně chybí nebo jsou díky jejich horší dostupnosti velmi málo využívány a pro další období by byla potřeba pokusit se o jejich zřízení přímo v Ralsku nebo alespoň zajistit jejich lepší přístupnost pro obyvatele města. Jedná se o následující druhy služeb:

- Krizová pomoc
- Azylové ubytování (pro přechodné řešení nepříznivé osobní situace je k dispozici nejbližší v České Lípě nebo Mladé Boleslavi)
- Terénní programy – o jejich registraci uvažovalo i město, tato aktivita byla pozastavena, ale počítá se s registrací do konce roku 2015.
- Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (v regionu poskytuje Člověk v tísni, mohl by rozšířit služby na území Ralska, o registraci požádalo také o.s. LAMPA).

Služby zaměřené na prevenci užívání návykových látek poskytuje pro občany z území Ralska Most k naději (registrovaný poskytovatel služeb – terénních programů, poradenství, K-centrum v České Lípě a v Liberci), je ale omezena na občasnou návštěvu terénního pracovníka (cca 2x za měsíc) a to je vzhledem k vysokému počtu ohrožených osob (zejména mladistvých) nedostatečné. Bylo by potřeba podrobněji zmapovat aktuální situaci ve městě, navrhnout potřebná opatření a zahájit jejich realizaci. V každém případě je nutné alespoň rozšířit působení terénních pracovníků a preventivních programů.

Děti, mládež a rodiny s dětmi Na území města působí dva registrovaní poskytovatelé sociální služby, konkrétně se jedná o dvě nízkoprahová zařízení pro děti a mládež (§62): 1) Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Drak – lokalita Náhlov. Poskytovatel služby: Oblastní charita Most Poskytuje sociální službu NZDM dle §62 a to v ambulantní i terénní formě. Terénní forma má územní působnost pro celé město Ralsko s přesahem také do Mimoně a Osečné. 2) Centrum LAMPA – lokalita Ploužnice. Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež podle §62 provozuje také občanské sdružení LAMPA v Mimoně a dva dny v týdnu také v Ploužnici. Nabízí rovněž terénní programy podle §69. Další specializované služby pro tyto cílové skupiny jsou dostupné v České Lípě, Mimoně a Liberci (raná péče, speciální poradenství atd.). Pro občany Ralska (z dotčených cílových skupin) by bylo velmi dobré rozšířit nabídku služeb zejména o sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (§65), možná i v kombinaci s terénními programy. Člověk v tísni uvažuje o rozšíření SAS i do lokality Ralsko - tento poskytovatel sociálních služeb již ve městě působí jako provozovatel předškolního klubu (okamžitá kapacita 8 dětí) a letních příměstských táborů. O registraci požádalo také o.s. LAMPA

Ve městě je dlouholetá úzká spolupráce mezi Základní a mateřskou školou, terénními sociálními pracovníky, OSPOD, Městskou policií a Policií České republiky.

Povinnosti pracovníce sociálněprávní ochrany spočívají zejména v oblasti sledování dětí s nařízenou ústavní výchovou, v oblasti působení na rodiče dětí, v oblasti náhradní rodinné péče, v oblasti preventivní a poradenské činnosti, v oblasti domácího násilí. Pracovníci oddělení se účastní akcí Obvodního oddělení Policie ČR Mimoně a Městské policie Ralsko zaměřených na dodržování Zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, dále zaměřených na pátrání po hledaných, pohřešovaných osobách a svěřencích s nařízenou ústavní nebo uloženou ochrannou výchovou, jež jsou na útěku, a na prevenci sociálně patologických jevů u mládeže.

Městská policie Ralsko vykonává činnosti na základě zákona č. 553/1991 Sb., přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku, dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití, dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce, podílí se na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených tímto nebo zvláštním zákonem činí opatření k jeho obnovení, provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci a v neposlední řadě se podílí na prevenci kriminality v obci.

Činnosti městské policie je postavena na principech „*community policing*“, tedy policejní práci orientované na službu veřejnosti. Městská policie úzce spolupracuje s Policií České republiky a orgány města Ralsko.

Městská policie mimo činností přímo spjatých s ochranou místních záležitostí veřejného pořádku provádí i preventivní aktivity zaměřené na předcházení patologickým jevům. To vše je motivováno snahou „přiblížit se lidem“ tak, aby městská policie byla vnímána jako organizace, která mimo represivní úlohy plní také úlohu veřejné služby.

Strážníci městské policie se aktivně podílejí na organizaci a realizaci preventivních projektů města v oblasti kriminality. **Velitel městské policie** je vyškolen k provádění přednáškové činnosti na školách, v klubu seniorů či v jiných neziskových organizacích.

Komise prevence kriminality ve městě Ralsko funguje na základě pověření rady města. Složení komise je schváleno Zastupitelstvem města.

Komise je pětičlenná. Komise se schází dle potřeby, zpravidla jedenkrát měsíčně a o své činnosti předkládá zprávy radě města

Komise se na svých jednáních seznamuje s aktuální bezpečnostní situací, diskutuje o aktuálních problémech v oblasti kriminality a hledá jejich řešení, připomínkuje radě města a zastupitelstvu města předkládané materiály, které se týkají prevence kriminality, dává těmto orgánům podněty k realizaci preventivních opatření, podílí se na tvorbě koncepčních materiálů v oblasti prevence kriminality a seznamují se s jednotlivými realizovanými projekty prevence kriminality.

Hlavními cíli pro léta 2017 - 2022 jsou:

- udržení bezpečnosti minimálně na úrovni let 2014 – 2016
- podpora organizací podílejících se na prevenci kriminality
- realizace preventivních projektů a aktivit v oblasti prevence kriminality
- rozšíření informovanosti široké veřejnosti o problematice prevence kriminality

Stanovení rizik

Na základě analytické části můžeme charakterizovat tři hlavní oblasti, která tvoří základ pro vznik budoucích bezpečnostních rizik v Ralsku.

1. Negativní dopad na bezpečnostní situaci v Ralsku má existence sociálně vyloučené lokality Ralsko – Ploužnice a sociálně vyloučené lokality Náhlov, kde lze důvodně očekávat nárůst počtu problémových občanů a konfliktních situací například v souvislosti s návratem Romů z Velké Británie.

2. Dalším možným rizikem je vytváření problémových skupin mládeže, u kterých nelze účinně podchytit jejich volnočasové aktivity. Tyto skupiny mládeže pocházejí jak z majoritní, tak z minoritní společnosti. Jedná se o obecný problém, s nímž se v současné době potýkají všechna města v České republice. Mládež se dopouští drobných protiprávních jednání, která pramení z jejich sociálního vykořevení, a u některých z nich přechází toto sociálně patologické chování v páchaní kriminality. Požívání alkoholu či jiných psychotropních látek dětmi, vandalismus, výtržnictví na sportovních utkáních, rušení nočního klidu, znečišťování veřejných prostranství a veřejně prospěšných objektů mládeží, patří mezi nejčastěji skloňované problémy mezi občany města. Z obecných kriminologických tezí vyplývá, že problémovou skupinou jsou zejména mladí muži ve věku 15 – 25 let.

Cílovými skupinami případných aktivit v oblasti prevence kriminality jsou:

- osoby s nízkým sociálním statusem a osoby se sociálním znevýhodněním, osoby zadlužené
- děti ve věku 0 – 14 let
- mládeže a dospělí ve věku 15 - 25 let

- mladí muži ve věku 15 – 25 prvopachatelé trestné činnosti nebo recidivisté
- příslušníci romského etnika trpící sociálním vyloučením
- osoby podněcující k rasové a společenské nesnášenlivosti

7.

Cíl 1 - Primární prevence Přednášková a osvětová činnost pro děti a seniory

Popis cíle

Zajistit realizaci potřebných programů primární prevence pro cílové skupiny zejména rodiny, děti, seniory, osoby se zdravotním postižením a osoby, které jsou ohroženy sociálním vyloučením, obsahující témata, jenž mají potenciál poučit členy příslušné cílové skupiny o různých rizicích, která je z hlediska trestné činnosti ohrožují, a poskytnout jim informace o možnostech ochrany života, zdraví a majetku před trestnou činností, případně jim zvýšit úroveň právního vědomí v oblasti právních norem týkajících se protiprávního jednání. Součástí této aktivity je i zpracování a distribuce potřebných informačních materiálů vztahujícím se k jednotlivým opatřením.

Navrhovaná opatření:

1.1 Zajištění primární prevence pro mateřské, základní a střední školy

1.2 Zajištění primární prevence pro seniory

1.3 Zajištění primární prevence pro osoby se zdravotním postižením

1.5 Zajištění primární prevence pro osoby, které jsou ohroženy sociálním vyloučením

Opatření 1.1 - Zajištění primární prevence pro mateřské, základní a střední školy

Popis opatření:

Realizace programů primární prevence v mateřských, základních a středních školách, které budou v souladu s Národní strategií primární prevence rizikového chování na období 2013-2018 zaměřeny na různé oblasti prevence kriminality, posilování právního vědomí, informování o trestním zákoně, trestném činu, odpovědnosti za protiprávní jednání, budou jako témata přednášek zpracovány aktuální hrozby, jako je šikana ve školách, kyberšikana, bezpečné používání internetu, problematika nebezpečnosti drog, alkoholu a dalších nelátkových závislostí apod., přičemž budou preferovány certifikované programy MŠMT a interaktivní forma. Přednášky budou nabízeny i školám v okolních městech a obcích, kam děti z Ralska dojíždí do škol.

Očekávané dopady:

Přednášky primární prevence poskytnou dětem a mládeži informace o druzích a formách trestné činnosti, které je ohrožují, poskytnou jim informace o možnostech ochrany, o způsobech řešení cestou oznámení příslušným orgánům a organizacím, seznámí je se základními postupy při šetření protiprávního jednání, upozorní je na různá rizika v oblasti ohrožení vlastního života a zdraví při některých nelegálních činnostech. Obdobně budou seznámeni se systémem trestního a přestupkového práva, s různým přestupkovým a trestním jednáním a s vlastní odpovědností při porušení těchto zákonů. Opatření přispěje ke zvýšení kompetencí k řešení situací, kdy budou obětí protiprávního jednání, a dále k poučení o přestupcích a trestných činech, o odpovědnosti za protiprávní jednání a možných sankcích a tím eliminaci případné vlastní protiprávní činnosti.

Realizátoři:

mateřské, základní a střední školy, oddělení sociálně právní ochrany dětí, Policie ČR, Městská policie Ralsko, neziskové organizace.

Opatření 1.2 - Zajištění primární prevence pro seniory

Popis opatření:

Realizace programů primární prevence zejména v místech, kde se scházejí senioři (organizace sdružující seniory, kluby seniorů apod.). Zajištění přednášek, případně nácviků praktických dovedností, které mohou vést k vyšší míře ochrany života, zdraví a majetku před trestnou činností. Informování o specifických formách a způsobech trestné činnosti, která je páčána na seniorech. Aktivní senioři poté mohou po proškolení seznamovat se získanými informacemi další seniory, kteří již nejsou schopni se obdobných aktivit zúčastnit (např. ze zdravotních důvodů), ale jejich ohrožení je stejné.

Očekávané dopady:

Přednášky primární prevence poskytnou seniorům informace o druzích a formách trestné činnosti, které jsou v této oblasti specifické, poskytnou jim informace o možnostech ochrany, o možnostech a způsobech řešení, sníží míru rizika, že se stanou obětí trestné činnosti.

Realizátoři:

kluby a svazy seniorů, Policie ČR, Městská policie Ralsko, STP Ralsko.

Opatření 1.3 - Zajištění primární prevence pro osoby se zdravotním postižením

Popis opatření:

Realizace programů primární prevence zejména v místech, kde probíhají různé sociální nebo zdravotní činnosti s osobami se zdravotním postižením (např. sociální rehabilitace, chráněné bydlení, pečovatelská služba, ošetřovatelská nebo obdobná zdravotnická služba, odlehčovací služba, apod.). Zajištění přednášek případně nácviků praktických dovedností, které mohou vést k vyšší míře ochrany života, zdraví a majetku před trestnou činností. Zvyšování úrovně právního vědomí o trestním zákoně a trestných činech vedoucí ke zvýšení vlastní odpovědnosti za jednání a tím k eliminaci vlastní trestné činnosti. Informace budou určeny i pečujícím osobám, aby byly osoby se zdravotním postižením i z jejich strany účinně ochráněny před trestnou činností.

Očekávané dopady:

Přednášky primární prevence pro osoby se zdravotním postižením zprostředkují takové informace, které jim umožní předcházet ohrožení trestnou činností v různých oblastech, které se jich mohou týkat. Poskytnou jim informace o možných způsobech řešení a možnostech ochrany. Současně budou seznámeny s možnostmi ochrany osob se zdravotním postižením i jejich blízké osoby, které budou informovány o možných podpůrných opatřeních, která mají potenciál eliminovat ohrožení trestnou činností u těchto osob.

Realizátoři:

neziskové organizace zabývající se touto cílovou skupinou, Policie ČR, Městská policie Ralsko, STP Ralsko

Opatření 1.4 - Zajištění primární prevence pro osoby, které jsou ohroženy sociálním vyloučením

Popis opatření:

Realizace programů primární prevence pro osoby, které jsou ohroženy sociálním vyloučením, např. osoby bez domova, osoby závislé na omamných a psychotropních látkách, osoby závislé na alkoholu, hracích automatech apod. Dále osoby, které se trvale dostávají do dluhové pasti, nemají

zaměstnání nebo jiný zdroj příjmů, jsou ohroženy ztrátou bydlení nebo již o bydlení přišly, nebo je jejich způsob života v konfliktu se společností, byly pravomocně odsouzeny pro spáchání trestné činnosti, existuje u nich riziko recidivy apod. Zvyšování úrovně právního vědomí o trestním zákoně a trestných činech vedoucí ke zvýšení vlastní odpovědnosti za jednání a tím k eliminaci vlastní trestné činnosti.

Očekávané dopady:

Přednášky nebo jiné individuální aktivity primární prevence poskytnou osobám cílové skupiny takové informace, které jim jednak umožní ochránit sebe před trestnou činností jiných osob, poskytnou jim informace o možnostech ochrany, o možnostech řešení. Zároveň jim poskytnou informace o trestném činu, o rizicích páčání trestné činnosti v režimu podmíněčného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. Ve spojení s navazující sociální prací jim opatření dopomůže k zajištění přiměřeného bydlení, zaměstnání, případně dosažitelným sociálním dávkám.

Realizátoři:

neziskové organizace zabývající se touto cílovou skupinou, Policie ČR, Městská policie Ralsko, Probační a mediační služba

Realizace projektů primární prevence bude plně financována z vlastních finančních zdrojů Městské policie Ralsko

8.

Cíl 2 - Sekundární prevence

Popis cíle:

Zajistit realizaci potřebných programů pro cílové skupiny osob, u kterých je již zjištěno dílčí protiprávní jednání, nebo jsou zjištěny tendence k protiprávnímu jednání, nebo se jedná o takové prostředí, kde lze vznik protiprávního jednání očekávat, např. vyloučené lokality, zjištěné rizikové třídní kolektivy apod. Bude se jednat o takové aktivity, které povedou k narušení latence chování vyjmenovaných skupin osob, k jejich vyhledání, k předcházení možné trestné činnosti, k eliminaci pokračování trestné činnosti a ke vzdělávání v oblasti trestního práva zejména ve vztahu k možným opatřením v případě trestné činnosti (výkon trestu odnětí svobody, další druhy trestů, probační a resocializační programy apod.).

Navrhovaná opatření:

2.1 Zajištění sekundární prevence v základních a středních školách

2.2 Zajištění prázdninových aktivit pro rizikové děti a mládež

2.3 Zajištění sekundární prevence v lokalitách ohrožených sociálním vyloučením, na rizikových akcích

2.4 Zajištění sekundární prevence v místech, kde jsou realizovány sociální služby pro osoby a skupiny osob, u kterých existuje předpoklad k páčání trestné činnosti

Opatření 2.1 - Zajištění sekundární prevence v Základní a mateřské škole T. Ježka

Popis opatření:

Realizace aktivit sekundární prevence na základní škole, zejména při zjištění ohroženého třídního kolektivu např. šikanou nebo jinou trestnou činností mezi žáky nebo ze strany žáků ve směru k vyučujícím. Diagnostická profesionální práce s kolektivy, ze které může vyplývat následná

individuální práce. Spolupráce s oddělením sociálně právní ochrany dětí, bude-li se jednat o zjištění konkrétního ohroženého dítěte ve smyslu příslušných zákonů. Zajištění interaktivních nácviků praktických dovedností, které mohou vést ke snížení dalšího protiprávního jednání v třídních kolektivech. Zvyšování úrovně právního vědomí o trestním zákoně a trestných činech vedoucí ke zvýšení vlastní odpovědnosti za jednání a tím k eliminaci vlastní trestné činnosti.

Očekávané dopady:

Prostřednictvím aktivit sekundární prevence dojde jednak k popsání protiprávních jevů v rizikových třídních kolektivech, zúčastnění budou informováni o protiprávnosti situací, o možnostech ochrany ze strany ohrožených dětí. Aktivity přispějí k posílení právního vědomí všech zúčastněných, k uvědomění si možných trestně právních důsledků, včetně možnosti uložení trestu v trestním řízení, a tím vytvoří předpoklady k eliminaci dalšího protiprávního jednání a to i v budoucnu.

Využitelné finanční zdroje:

město Ralsko, Liberecký kraj, MŠMT, MV ČR případně jiné veřejné zdroje.

Realizátoři:

základní škola prostřednictvím programů indikované prevence, Policie ČR, Městská policie Ralsko, Pedagogicko psychologická poradna Česká Lípa, STP Ralsko, orgán sociálně právní ochrany dětí, neziskové organizace.

Opatření 2.2 - Zajištění prázdninových aktivit pro rizikové děti a mládež

Popis opatření:

Realizace prázdninových aktivit s dětmi, které jsou v péči oddělení sociálně právní ochrany dětí a jsou vyhodnoceny jako rizikové ve vztahu k možné vlastní trestné činnosti. Kromě programů sociálních dovedností a pokračování sociálně rehabilitačních aktivit u takto ohrožených dětí v době školních prázdnin se budou činnosti zaměřovat i na posilování právního vědomí těchto dětí, seznamování s principy trestního práva, s trestně právní odpovědností nezletilých a mladistvých osob.

Očekávané dopady:

Děti a mládež budou mít posíleno právní vědomí v oblasti protiprávní činnosti. Zároveň jim budou poskytnuty informace o různých druzích trestné činnosti, které by se případně mohly svým některým jednáním dopustit. Vyhodnocení aktivity bude sloužit k nastavení individuální práce se zúčastněnými dětmi pro další období ze strany oddělení sociálně právní ochrany dětí.

Využitelné finanční zdroje:

město Ralsko, Liberecký kraj, MŠMT, MV ČR případně jiné veřejné zdroje.

Realizátoři:

STP Ralsko, orgán sociálně právní ochrany dětí, neziskové organizace, Policie ČR, Městská policie Ralsko.

Opatření 2.3 - Zajištění sekundární prevence v lokalitách ohrožených sociálním vyloučením, na rizikových akcích

Popis opatření:

Realizace aktivit sekundární prevence zejména v místech, kde se ve městě vyskytují sociálně vyloučené lokality, nebo lokality ohrožené sociálním vyloučením. Aktivity mohou být zaměřeny

např. na projekt Asistent prevence kriminality, Domovník, případně obdobně zaměřenou činnost. Dále se jedná o opatření při akcích, které jsou vyhodnoceny z hlediska bezpečnostní situace jako rizikové (např. sportovní utkání apod.). Opatření je také charakteristické zvýšenou činností v agendě sociální práce a v registrovaných službách sociální prevence. Měsij být zaměřeny na eliminaci všech zjištěných rizik, která se v konkrétní lokalitě nebo situaci budou vyskytovat, a které mohou vést k riziku vzniku trestné činnosti přímo v lokalitě, nebo ze strany osob tam bydlících. Součástí jsou i aktivity zajištěné formou informování cílové skupiny osob v oblasti seznámení s trestním právem a trestně právní odpovědností.

Očekávané dopady:

V popsaných rizikových lokalitách budou vytvořeny předpoklady pro eliminaci rozvoje trestné činnosti, bude lépe ochráněn život, zdraví a majetek potencionálních obětí trestné činnosti, rizikovým osobám budou prostřednictvím sociální práce nebo za využití sociálního poradenství, služeb sociální prevence nebo péče, vytvořeny podmínky pro řešení jejich nepříznivé sociální situace, která může být determinanem jejich protiprávního jednání

Využitelné finanční zdroje:

město Ralsko, Liberecký kraj, MV ČR případně jiné veřejné zdroje.

Realizátoři:

MÚ Ralsko, OSPOD, neziskové organizace, Policie ČR, Městská policie Ralsko

Opatření 2.4 - Zajištění sekundární prevence v místech, kde jsou realizovány sociální služby pro osoby a skupiny osob, u kterých existuje předpoklad k páčání trestné činnosti

Popis opatření:

Opatření je směřováno do těch částí města, kde jsou realizovány sociální služby určené pro osoby, které je možno považovat z hlediska bezpečnostní situace za rizikové s ohledem na možné páčání protiprávní činnosti, a to jak přestupkového charakteru (drobné výtržnosti na veřejnosti, narušování občanského soužití apod.), nebo trestné činnosti (výtržnictví, krádeže, loupeže apod.). Jedná se zpravidla o osoby, které mají nedostatek finančních prostředků, jsou často závislé na systému pomoci v hmotné nouzi, nemají zaměstnání, často rezignovali na svoje společenské postavení, byly v minulosti trestně stíhány.

Očekávané dopady:

Hlavním dopadem komplexu možných preventivních opatření je ochrana ostatních občanů města, kteří v uvedených popsaných lokalitách žijí, před protiprávním jednáním. Dalším možným dopadem je prostřednictvím sociální práce za využití sítě sociálních služeb a systému sociálního bydlení města stabilizovat sociální situaci těchto osob a poskytnout jim pomoc a podporu při řešení jejich nepříznivé sociální situace.

Využitelné finanční zdroje:

Město Ralsko, Liberecký kraj, MV ČR, MPSV ČR, případně jiné veřejné zdroje.

Realizátoři:

STP Ralsko, orgán sociálně právní ochrany dětí, neziskové organizace, Policie ČR, Městská policie Ralsko.

Cíl 3 - Terciální prevence

Terciální prevence spočívá v resocializaci kriminálně narušených osob. Obsahem programů je zejména resocializace delikventních osob prostřednictvím probačních nebo resocializačních programů, jejichž absolvování je nařízeno v rozsudku soudu. Dále podpůrnými poradenskými a rekvalifikačními aktivitami, které mohou přispět k lepšímu umístění na trhu práce po vykonání

trestu odnětí svobody, pomoci při zajištění bydlení, poradenství v dluhové problematice vedoucí již ke ztrátám majetku apod.

Popis cíle:

Zajistit realizaci potřebných probačních nebo resocializačních programů, které mají potenciál příznivě ovlivnit chování zjištěných pachatelů trestné činnosti do budoucna. Díky účasti v uvedených programech snížit vysoký podíl recidivistů na páchání trestné činnosti. Spolupracovat na aktivitách a opatřeních realizovaných Probační a mediační službou. Doporučovat ze strany oprávněných orgánů nařizování povinnosti účastnit se potřebných probačních nebo resocializačních programů u konkrétních pachatelů trestné činnosti. Součástí je vždy specializovaná sociální práce, která může přispět k řešení nepříznivých sociálních situací osob této cílové skupiny a tím k odstranění příčin páchání trestné činnosti.

Navrhovaná opatření:

3.1 Zajištění realizace probačních programů

3.2 Spolupráce na zajišťování aktivit Probační a mediační služby

3.3 Zajištění resocializace drogově závislých osob

Opatření 3.1 - Zajištění realizace probačních programů

Popis opatření:

Realizace probačního programu Právo pro každý den k resocializaci dětí, které se dopustily trestné činnosti. Podpora vzniku dalších potřebných probačních programů pro různé cílové skupiny s ohledem na aktuální akreditační pravidla Ministerstva spravedlnosti ČR.

Očekávané dopady:

Absolvováním probačního programu pachatelem protiprávního jednání jsou vytvořeny předpoklady pro změnu jeho chování, eliminace recidivy, tím snížení trestné činnosti a zvýšení pocitu bezpečí občanů města.

Využitelné finanční zdroje:

město Ralsko, Liberecký kraj, MV ČR, MS ČR, případně jiné veřejné zdroje.

Realizátoři:

Město Ralsko, Probační a mediační služba, Okresní soud Česká Lípa, neziskové organizace, Policie ČR, Městská policie Ralsko

Opatření 3.2 - Spolupráce na zajišťování aktivit Probační a mediační služby

Popis opatření:

Probační a mediační služba se v posledních letech významně aktivizuje v oblasti poradenství pro oběti trestné činnosti a v oblasti probačních opatření s osobami, které jsou propuštěny z výkonu trestu odnětí svobody s podmíněčným odkladem a jsou pod probačním dohledem. Ve spolupráci s nestátními neziskovými organizacemi realizuje projekty pro ochranu obětí trestné činnosti. Pilotně realizuje v rámci republiky pod názvem „Probační domy“ aktivitu týkající se probačních činností s

pachateli trestné činnosti s podmíněčným odkladem výkonu trestu odnětí svobody.

Očekávané dopady:

Osoby propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody s podmíněčným odkladem a s povinnostmi stanovenými v rámci probačního dohledu ve spolupráci se sociálními pracovníky města, zejména sociálním kurátorem, pracují na zajištění zaměstnání, zajištění bydlení apod.

Využitelné finanční zdroje:

Probační a mediační služba, město Ralsko, Liberecký kraj, MV ČR, MS ČR, případně jiné veřejné zdroje.

Realizátoři:

Město Ralsko, Probační a mediační služba, Okresní soud Česká Lípa, neziskové organizace, Policie ČR, Městská policie Ralsko.

Opatření 3.3 - Zajištění resocializace drogově závislých osob

Popis opatření:

Realizace projektů a programů určených pro osoby závislé na legálních a nelegálních drogách, případně o programy zaměřené na nelátkové závislosti. Podpora aktivit zejména na úrovni registrovaných sociálních služeb.

Očekávané dopady:

Absolvováním resocializačních programů a projektů bude stabilizována nepříznivá sociální situace uživatelů legálních a nelegálních drog, vytvořeny podmínky pro jejich přijatelné sociální fungování.

Využitelné finanční zdroje:

Město Ralsko, Liberecký kraj, MV ČR, MZ ČR, Rada vlády, případně jiné veřejné zdroje.

Realizátoři:

Město Ralsko, neziskové organizace.

10.

Cíl 4 - Sociální prevence

Sociální prevence usiluje o změnu podmínek v obydlených oblastech, kde lidem hrozí vysoké riziko, že se zapojí do trestné činnosti nebo se stanou její obětí, a to např. z důvodu rozsáhlé deprivace nebo nedostatku soudržnosti v komunitě nebo kombinace jiných ekonomických a sociálních problémů. Popsané oblasti jsou také součástí předchozích cílů a opatření, např. v oblasti primární a sekundární prevence nebo v oblasti informování občanů. Komunitní prevence je v tomto materiálu uvedena samostatně, neboť s ohledem na rizika, které některé komunity pro občany města a pro bezpečnostní situaci znamenají, vnímá město potřebu je popsat samostatně a dát tak najevo svoji připravenost této oblasti věnovat zvýšenou pozornost.

Některé části města Ralsko jsou občany vnímány jako méně bezpečné s vyšší mírou kriminality. Těmto lokalitám je ze strany orgánů města a Městské policie věnována větší pozornost. Jedná se zejména o sídliště Plouznice. Přesto výsledky nejsou občany vnímány jako dostatečné.

Popis cíle:

Vhodně reagovat na aktuální bezpečnostní situaci v částech města, které je možno s ohledem na zavedenou terminologii považovat za ohrožené sociálním vyloučením nebo přímo sociálně vyloučené lokality. Jedná se o sídliště Plouznice a část obce Náhlov. Zde je pro občany zajišťováno sociálně – právní poradenství rodinám, nízkoprahové aktivity pro děti, jejich předškolní

a školní přípravu apod. Mají zde sídlo sociálně – terénní pracovníce. Osoby, které v lokalitě sídliště Ploužnice bydlí, případně jiné osoby, které se navzájem setkávají a které bydlí v jiných částech města, se shromažďují na okraji sídliště u jediné restaurace a prodejny smíšeného zboží a vytváří konfliktní prostředí, dopouštějí se protiprávní činnosti. Velmi podobná situace je i na sídlišti Kuřívody.

Komunitní prevence, zejména u opatření 4.1, je zde zacílena na zajištění opatření, která povedou ke zvyšování kompetencí k samostatnému bydlení, řešení nepříznivých sociálních situací (dluhová problematika, zaměstnání, sociální dávky apod.), k zajištění komunitního života, rozvoje kultury etnických menšin, které v těchto lokalitách bydlí, k zajištění volnočasových aktivit, vzdělávání apod. Dalším cílem je i zjišťování vzniku rizikových lokalit ve městě a s ohledem na současnou situaci ve světě i zjišťování rizikových prvků v oblasti cizinců a migrantů.

Navrhovaná opatření:

4.1 Monitorování problematických lokalit ve městě

4.2 Monitorování situace v oblasti rizikových cizinců a migrantů

Opatření 4.1 - Monitorování problematických lokalit ve městě

Popis opatření:

Průběžné a systematické monitorování lokalit ve městě, kde dochází k výskytu sociálně patologických aktivit různých cílových osob, např. distribuce a zneužívání drog včetně odhazování použitých stříkaček, vznik nových ubytoven pro sociálně vyloučené osoby, vznik nových vyloučených lokalit, činnost rizikových part mládeže, protiprávní jednání osob bez domova apod., analýza rizikové situace, nastavení komplexního opatření k nápravě a zajištění bezproblémového stavu do budoucna, zajištění sociální práce s osobami ohroženými sociálním vyloučením apod.

Očekávané dopady:

Zjištěním rizikových lokalit a zajištěním potřebných resocializačních individuálních nebo komunitních opatření dojde ke snížení negativních dopadů v jejich okolí, dojde k prolomení latence rizikového jednání uvedených osob, prostřednictvím indikovaných sociálních služeb bude eliminováno riziko dalšího negativního vývoje, bude snížena možnost zvýšení trestné činnosti ve zjištěné lokalitě a zvýšen pocit bezpečí občanů města.

Využitelné finanční zdroje:

Město Ralsko, Liberecký kraj, MV ČR, případně jiné veřejné zdroje.

Realizátoři:

Město Ralsko, STP Ralsko, orgán sociálně právní ochrany dětí, neziskové organizace, Policie ČR, Městská policie Ralsko.

Opatření 4.3 - Monitorování situace v oblasti rizikových cizinců a migrantů

Popis opatření:

Ve spolupráci s oddělením cizinecké Policie ČR analýza aktuálního stavu v oblasti migrantů, k jejichž migraci dochází ve zvýšené míře v ČR od roku 2015, monitorování jejich zájmu o setrvání v České republice a v samotném Ralsku, v případě navýšení jejich potřeb v sociální oblasti zajištění potřebných činností k jejich uspokojení, zároveň realizovat činnosti zaměřené na prevenci možného páchaní protiprávního jednání z jejich strany.

Očekávané dopady:

Zachycení možných negativních dopadů v oblasti migrace, včasná reakce na možná rizika v oblasti vzniku protiprávního jednání, xenofobie, a to jak ze strany migrantů, tak ze strany občanů města.

Využitelné finanční zdroje:

Město Ralsko, Liberecký kraj, MV ČR, případně jiné veřejné zdroje.

Realizátoři:

Město Ralsko, STP Ralsko, orgán sociálně právní ochrany dětí, neziskové organizace, Policie ČR - cizinecká policie, Městská policie Ralsko.

11.

Cíl 5 - Situační prevence

Situační prevence reflektuje poznání a zkušenost, že určité druhy kriminality se objevují v určité době, na určitých místech a za určitých okolností. Omezuje páchaní trestné činnosti takovými opatřeními, která minimalizují kriminogenní faktory za využití technických opatření, která lze rozdělit na klasická (mechanické zábrany, např. bezpečnostní uzamykací systémy, zabezpečení dveří a oken, bezpečnostní folie apod.), technická (elektronická zabezpečovací zařízení, kamerové dohlížecí systémy, pulty centralizované ochrany apod.) a fyzická (např. ochrana prostřednictvím hlídací služby).

Popis cíle:

Realizovat technické, fyzické a další potřebná opatření, která vedou k větší míře ochrany občanů města před trestnou činností a dalším protiprávním jednáním rizikových osob, mohou pomoci při odhalování a objasňování trestné činnosti, přispívají ke zjištění pachatelů trestné činnosti, umožňují zajistit veřejný pořádek, přispívají k ochraně života, zdraví a majetku občanů města.

Navrhovaná opatření:

5.1 Provoz městského kamerového dohlížecího systému

5.2 Instalace kamerového systému v rizikových objektech ve vlastnictví města

5.3 Monitoring nebezpečných míst ve městě a zajištění technických opatření k ochraně

5.4 Technická opatření k omezení trestné činnosti

5.5. Zvýšení personálního stavu Městské policie Ralsko

Opatření 5.1 - Provoz městského kamerového dohlížecího systému

Popis opatření:

Udržení rozsahu a kvality současného městského kamerového dohlížecího systému, který je provozován Městskou policií Ralsko. Na základě bezpečnostní situace navrhnout nové kamerové body, a to jak pevné, tak prostřednictvím tzv. fotopastí. Průběžný monitoring využitelných dotačních výzev pro rozšiřování MKDS o další kamerové body.

Očekávané dopady:

Prostřednictvím městského kamerového systému jsou vytvořeny předpoklady pro rychlé, operativní řešení protiprávních jednání na území města, je možné monitorovat bezpečnostní situaci v případech hromadných akcí, jsou vytvořeny předpoklady pro dodatečné zjišťování informací, o již spáchaných trestných činech.

Využitelné finanční zdroje:

Město Ralsko, MV ČR, případně jiné veřejné zdroje.

Realizátoři:

Město Ralsko, Městská policie Ralsko.

Opatření 5.2 - Instalace kamerového systému v rizikových objektech ve vlastnictví města**Popis opatření:**

Instalace kamerového systému v objektech, které jsou ve vlastnictví města a na základě aktuální bezpečnostní situace nebo s ohledem na potřebu dodržování režimového opatření je vhodné zajistit objekt prostřednictvím kamerového systému.

Očekávané dopady:

V uvedených objektech bude prostřednictvím kamerového systému zvýšen předpoklad eliminace protiprávního jednání nebo jednání, které má charakter porušování vnitřních pravidel.

Využitelné finanční zdroje:

Město Ralsko, MV ČR, případně jiné veřejné zdroje.

Realizátoři:

Město Ralsko, Městská policie Ralsko.

Opatření 5.3 - Monitoring nebezpečných míst ve městě a zajištění technických opatření k ochraně**Popis opatření:**

Na základě aktuální bezpečnostní situace zjištění rizikových míst ve městě, kde může docházet k protiprávnímu jednání, a realizace takových opatření, která povedou ke snížení popsaného rizika. V praxi se bude jednat např. o zajištění osvětlení rizikových míst, která jsou např. z pohledu občanů města vnímána jako ohrožující jejich pocit bezpečí, případně oplocení rizikových míst apod.

Očekávané dopady:

Instalace uvedených technických opatření pomůže eliminovat rizika k páčání protiprávní činnosti a svým dopadem přispěje ke zvýšení pocitu bezpečí občanů města.

Využitelné finanční zdroje:

Město Ralsko, Liberecký kraj, MV ČR, případně jiné veřejné zdroje.

Realizátoři:

Město Ralsko, Městská policie Ralsko, Policie ČR.

Opatření 5.4 - Technická opatření k omezení trestné činnosti**Popis opatření:**

Vytipování možných technických opatření, která mají potenciál na území města přispět ke zvýšení ochrany majetku občanů před trestnou činností. V praxi se jedná např. o ochranu jízdních kol před krádežemi prostřednictvím bezpečnostních stojanů, o osobní bezpečnostní prvky pro některé cílové skupiny ohrožených osob, např. osobní alarmy pro seniora, bezpečnostní kukátka a řetízky na vstupní dveře do bytu apod.

Očekávané dopady:

Technickými opatřeními bude znemožněno odcizení zajištěných movitých předmětů občanů města.

Využitelné finanční zdroje:

Město Ralsko, Liberecký kraj, MV ČR, případně jiné veřejné zdroje.

Realizátoři:

Město Ralsko, Městská policie Ralsko.

Opatření 5.5 - Zvýšení personálního stavu Městské policie Ralsko**Popis opatření:**

V souvislosti s dlouhodobě nízkým stavem policistů v přímém výkonu služby na OO PČR Mimoň, bude realizováno postupné navýšení personálního stavu MěPo Ralsko, a to na cílový stav 5–6 strážníků a 8 občanských zaměstnanců (asistenti Městské policie a obsluha MKDS).

Očekávané dopady:

Navýšením personálního stavu dojde ke zlepšení pokrytí katastru města hlídkovou činností Městské policie a optimalizaci využívání možností MKDS v součinnosti s hlídkou Městské policie a Policií ČR.

Využitelné finanční zdroje:

Město Ralsko, Liberecký kraj

Realizátoři:

Město Ralsko, Úřad práce ČR, Městská policie Ralsko, Liberecký kraj.

12. ZÁVĚR

Koncepce prevence kriminality v Ralsko na období 2018–2022 je střednědobým dokumentem, který má za úkol na základě analýzy bezpečnostní situace, vyhodnocení potřeb a poznatků občanů města, znalosti již zmapovaných a nových bezpečnostních rizik, vývoje trestně právních norem a vývoje v oblasti sociálních služeb, které jsou směřovány do oblasti prevence kriminality, zajistit přiměřenou míru a úroveň preventivních opatření a tím účinně ovlivňovat bezpečnostní situaci ve městě.

Přestože je aktuálně Ralsko městem s poklesem kriminality, stále se ve statistikách pohybuje v první čtvrtině měst s vysokou kriminalitou v poměru k situaci v celé ČR. V letech 2014–2016 se město Ralsko, přesněji OO PČR Mimoň, pohybovalo průměrně na 124–147 pozici z 522 Obvodních oddělení v celé České republice. Dále nelze v průběhu příštího období vyloučit nárůst rizikových faktorů souvisejících s aktuální vnitropolitickou i mezinárodní situací, např. s ohledem na migrační vlnu, která zasahuje okolní státy. Ve stanovených prioritách jsou tyto rizikové faktory popsány a město je ve spolupráci se zainteresovanými institucemi a organizacemi připraveno na adekvátní reakci jak na známá bezpečnostní rizika, tak i na nově zjištěné situace, které bezpečnostní riziko mohou zvyšovat.

Zpracoval:
René Nesvadba
Velitel MěPo Ralsko

Program byl schválen usnesením zastupitelstva města Ralsko ze dne 24. 1. 2018, pod číslem Z -01/26/18.